

høre mange Gange senere — foran mig sidder jo det ærede Medlem fra Næsens (Berntsen), der har en Noterbog, i hvilken en Del af den Slags Udtalelser finde Plads — og da jeg ikke ønsker at høre alt for ofte gentaget, at det skulde være mit Standpunkt, som det ærede Medlem fra Røge kritiserede, saa vil jeg herved neblægge en Indsigelse imod, at jeg skulde have udtalt noget saadant. Jeg udtalte tværtimod forleden Dag, at det ikke kunde falde mig ind at bebrejde det ærede Medlem fra Næsen, at han havde forandret Standpunkt, og at jeg fandt det ganske naturligt, at Udviklingen til nøder en Mand til i det politiske Liv at indtage et andet Standpunkt end det, han tidligere indtog. Efter denne korte Bemærkning til det ærede Medlem fra Røge skal jeg forlade denne Sag og vende mig til det ærede Medlem fra Næsen. Det ærede Medlem vender stadig tilbage til min Udtalelse i 1891. Jeg skulde nu heller ikke tage det ærede Medlem det ilde op, hvis han eiterede eller gengav mit Standpunkt i 1891 rigtig, men det gør det ærede Medlem aldrig. Baade i det Foredrag, som det ærede Medlem holdt under 1ste Behandling og ogsaa nu i Dag, kom han stadig til at hænge sig i enkelte Ytringer fra den Gang, saa jeg nødes til endnu en Gang at sige, hvad der var mit Standpunkt i 1891. Mit Standpunkt i 1891 var, som det fremgaar af mit Foredrag den Gang, at jeg var rede til at gaa ind paa et hvilket som helst Forslag uden Hensyn til Tallet, naar det blot gav en retfærdig Ordning, gav en Ordning, hvorved Valgkredsene bleven nogenlunde lige store, saaledes at Bælgernes Stemmer kom til at veje lige meget. Jeg sagde, at jeg havde ganske vist personlig mest Sympati for et Forslag, som ikke kom synderlig ud over 100, men jeg indrømmede, at dette var umuligt paa den Tid, og mente, at man maatte komme et godt Stykke høiere op, og jeg udtalte tillige, at skulde vi kun kunne naa en Ordning med 137 Medlemmer, var jeg rede til ogsaa at stemme derfor, fordi det, som det væsentlig var mig om at gøre, var, at det førstkomende Valg blev holdt paa et virkelig retfærdigt Grundlag. Det var mit Standpunkt i 1891, og jeg staar væsentlig endnu paa det samme Standpunkt. Jeg kan imidlertid ikke indrømme, at det Forslag, her foreligger fra Flertallets Side, giver en virkelig retfærdig Ordning. Jeg ser ikke rettere, end at det foruretter dels Næbenhavn og Frederiksberg, dels Sjælland, ganske betydelig, dog ikke Sjælland som Helhed, det vil jeg ikke sige, men bestemte Egne, bl. A. det Amt, fra hvilket jeg er, hvor der findes ikke mindre

end 3 Valgkredse, som derved faa et Indbyggerantal — eller allerede havde i 1890 et Indbyggertal — af 22—23,000, medens min egen Valgkreds da havde nær op imod 24,000, og efter den Folketælling, som blev holdt i Sjør, nu har 26,000. Jeg siger derfor, at jeg kan ikke indrømme, at det foreliggende Forslag er retfærdigt, og dette er min Hovedgrund til, at jeg ikke ønsker det, men foretrækker at stemme for den foreslaaede Dagsorden, for hvilken min Sympati, som jeg forleden Dag udtalte, forøvrigt ikke er saa overvældende stor. Det, jeg ønsker at hævde her, over for det ærede Medlem fra Næsen, er altsaa, at mit Standpunkt i 1891 ingenlunde var dette at blive staaende ved 100, men først og fremmest at faa en Ordning, der bragte os ud over de bestaaende Uretfærdigheder.

Sajer: Jeg skylder den ærede Ordfører en varm Tak for det gode Raad, han gav mig, og vil dertil føje en varm Bøn om at hjælpe mig med at faa det gennemført. Han talte om Enten—Eller i Dagsordenen og kaldte nogle for Enten-Mænd og andre for Eller-Mænd. Enten-Mændene vare de, der ønskede en Forandring i Grundlovens § 32, og Eller-Mændene vare de, som vilde have en fuldstændig Opfyldelse af Grundloven, saaledes som den gælder i dette Øjeblik, altsaa vilde have 137 Kredse. Den ærede Ordfører endte med at anbefale mig at virke for en Boldgiftsret til at afgøre Striden mellem Enten-Mændene og Eller-Mændene. Jeg finder dette Raad ganske udmærket, og jeg vil bede det ærede Medlem hjælpe mig til at faa udnævnt den rette Boldgiftsdommer i denne Sag. Jeg vil gerne blive ved at tro paa, at den ærede Ordfører fremdeles ønsker at betragtes som en god Demokrat, og selvfølgelig kan denne Boldgiftsdommer ikke være nogen anden end Folket, det vil sige Bælgerne i Folket. Men hvorledes skulle vi da faa denne Boldgiftskendelse fældet? Det kan kun være ved at begynde med at faa Dommen affagt med Hensyn til Enten-Mændene, altsaa ved at opfordre Regeringen til at fremkomme med Forslag til en Grundlovsforandring, thi vi have jo desto værre — siger jeg — ikke saaledes som i Svejts Referendum, saa at vi umiddelbart kunne lade foregaa en Folkeafstemning. Havde vi det, kunde vi ganske rolig blive siddende og forhandle her, medens Folket stemte, og naar Folket havde stemt, rettede vi os derefter og gif til en Grundlovsforandring eller til en Opfyldelse af Grundloven. Men da vi nu ikke have Folkeafstemning, kunne vi ikke gøre os stort